

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

Facilitáció 4. oldal

50. évforduló 5. oldal

Kollégiumszervezés 6. oldal

Gymnasion 2002. 8. oldal

XII. évfolyam 2002.

május

5.

Hajdanában-danában

Keresztúry:

Hit és vallás

(Egy Batsányi-kollégista emlékeiből)

Íróasztalomon kis unokáim – Timike és Tünde – fényképei szomszédságában József Attila és Babits versei jól megférnek az európai barokk első számú mesterének és fenegyerekének, az itáliai Caravaggionak színes táblaképeivel, Leonardoval, a balkezes, univerzális reneszánsz zseniről szóló könyvvel, Konrad Lorenz Az állati és emberi viselkedésről írott tanulmányával, és állandóan kezem ügyében van egy fontos könyv: a Biblia

Hogy miért mondom el mindezeket itt, előljáróban? Aki annak idején tanulhatott, bekerülhetett egy csodálatos világba, a tudás megszerzhetőségének bámulatosan szép világába, az nem felejtheti, minek köszönhette és köszönheti ezt a csodát.

A csoda:

a Népi Kollégium

Lehet ezen vigyorogni, ajkat bigygyeszteni, hülyülő félben leledző 70-es öregúr nosztalgizálásának tekinteni. Mindez lepereg rólunk, mert a tények makacs dolgok. Nemzedékünk, a fényes szelek nemzedéke nem vallott szégyent. S az útravaló nagy részét ott kaptuk; a mindenek kezdete volt a mi alma máterünk: a Népi Kollégium. Ott tanultuk meg a tudás örömét érezni, értékelni. Minden szépnek, jónak a befogadására kaptunk készletet. Megtanultunk kellő

kritikával fogadni mindent, a valósi tanokat is. Mi, a s bad konfrontációja, ütköztetése. A kettőség feloldása a mi esetünkben előbb kezdődhetett, tehát valamivel könnyebb is volt, nem kollégista társainkénál; nálunk fordítva jelentkezett a későbbi években ez a kettőség. Nevezetesen: a család és az otthon környezet döntően valószínűs nevelésével az iskolát aista szellemű nevelése kelt párbajra. Ne firtassuk, milyen eredménnyel. Az 1948/49-es tanévben végeztem az általános iskola nyolcadik osztályát a várban lévő II. számú Állami Általános Fiúiskolában. Osztályfőnökünk az aranyosan szigorúcska Dr. Gombos Margit volt. Igazgató a joviális Sümegi Ferenc. Iskolánk a vár Benedek-hegyre néző végében, a kanonok házak szomszédságában volt. Szemben a szemiranisták intézete. Ha kinéztünk az első emeleti osztályterem ablakán, magas köfállal védett keretet láthattunk, sétáló feketeruhás kispapokat.

Iskolába jövet-menet legtöbbet pappal, papokkal talákoztunk, akiket ismerősként, vagy ismeretlenül is az akkor szokásos „dicsértesség - ...” –kel köszöntöttük. Minden kollégista járt hittanóra, én is; ha a népi kollégiumban egy szóval is mondta volna valaki, ne járjunk, vagy csak annyit, nem kötelező hittanra járni, bizonyára él-

tünk volna a lehetőséggel. Ezek szerint bennünket senki nem bízott erre. Az 1949. szept. 5-i Elnöki Tanácsi rendelet a fakultatív hitoktatásról a Nékosz feloszlata után jelent meg.

A VIII. általánosban, emlékszem, egy fiatal, rokonszenves pap tanította a hittant. Korszerűsített tanítási módszeréhez tartozott, hogy vitatkozni is engedett. Minden összebeszélés nélkül ugyanazt a módszert alkalmazta ő is, mint mi a népi kollégiumban: az érvek, vélemények szabad ütköztetésének módszerét; egyszerűbben fogalmazva: a nyílt vitát. Vasárnap dél előtt misére jártunk a Margittemplomba, tiszteletben tartva iskolánk szabályait. Apróság bár, mégis jellemző, hogy a sétálgató kispapokat az első emeleti osztálytermükből világi életre okítók között sohasem volt kollégista, ellenkezőleg, inkább mi csitítottuk a trágár szavakat használó városi fiúkat, osztálytársainkat.

Vallásellenes uszítás tehát egyáltalán nem volt a Batsányi János Népi Kollégiumban. Ez, a mozgalom nevelési elveivel, jól felfogott érkeinkkel és ellenkezett volna. Olyan papi városban, mint Veszprém, ez több lett volna a meg gondolatlanságnál, egyenesen káros lett volna a mozgalomra. Tudták ezt a kollégiumi vezetőink is. Ezért intették türelemre azokat az állandó froclizásoknak kitett és emiatt

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából

Felelős kiadó: Horváth István *Főszerkesztő:* Benda János *Alapító főszerkesztő:* dr. Benedek István

Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,

Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813

Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; *Előfizethető a kiadó címén:* 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601

E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu *Honlap:* www.kollegiumiszovetseg.matav.hu *Példányszám:* 1500 *Ára:* 112 Ft

türelmüket vesztő kollégista társainkat, akik egyházi kézen lévő iskolába jártak.

Országosan, az iskolák államosítása viszont napirendre került. Széles körben folyt az agitáció mellette és ellene. A maga rendkívüli szervezettségével a katolikus egyház volt a legnehezebb dió.

A magunk igen szerény módján mi is részt vettünk az államosítást megelőző kampányban. Azért említem meg, mert ez volt az első nyilvános (közéleti?) szereplésem. 1948 tavaszán közvélemény-kutatást végeztünk Veszprém utcáin, elsősorban a belvárosban. Területem a meredek Kossuth utca volt; talán a leginkább érdeklődésre számot tartható helyek egyike. Beszélhettem, kérhettem véleményét a vasútállomásra igyekvő, vagy onnan érkező falusiaknak; interjúvolhattam bevásárló háziasszonyt és gimnáziumi tanárt, tisztviselőt és – emlékszem – egy evangélikus papot. Napokon keresztül „vallattuk” az utca emberét. Illedelmesen, nem tolakodón. A helybeliek sokan felismertek bennünket egyensvájci sapkánkról, elől az apró Nékosz-jelvényvel. Úgy emlékszem, szívesen válaszolt a megkérdezettek többsége. Jellemző volt a nagyfokú tájékozatlanság, ugyanakkor az élénk érdeklődés. Amit tudtunk, továbbadtuk, így vált a „vallatás” egyben felvilágosító munkává is. Szemtől-szembe kerülhattunk a felnőtt világgal.

A megkérdezettek leginkább azon csodálkoztak, hogy ilyen csöpp ember létemre miért ütöm bele az orrom a felnőttek dolgába. Mások kifaggattak arról, ki küldött, miért, hogyan és mire föl, stb. Kioktattak: jobban tenném, ha tanulnék, ahelyett, hogy az utcán csavargok (apropó: kítűnő volt a bizonyítványom).

Volt-e valami haszna a közvélemény-kutatásnak, vagy sem, nem az én feladatom eldönteni, de gyanítom, hogy nem sok. Tény viszont, hogy az országgyűlés 1948 júniusában törvényjavaslatot fogadott el az iskolák államosításáról. S ez már történelem.

Kerner Tibor

Emlékezés Kardos Lászlóra

AKardos László pedagógus bemutató vándorkiállítás a Veszprémi Középsiskolai Kollégiumba érkezett.

2002. április 10-én délelőtt 10 órakor *Fehér Csaba* igazgató köszöntötte

dr. Pogány Máriát, Kardos László özvegyét, a család hozzátartozóit és barátait, valamint a megjelent diákokat és tanárait.

A köszöntő szavakat kollégiumunk diákjainak emlékező műsora követte.

Kaiser Márta, a Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet főtanácsosa nyitotta meg a kiállítást.

Beszélt az 1918 és 1980 között élt Kardos Lászlóról, aki a kollégiumi nevelés új rendszerét dolgozta ki. A magyar-olasz szakos pedagógus, a Néprajzi Múzeum munkatársa igazi pedagógus volt, a gyerekeket, fiatalokat útjukon kísérő, segítő tanár. A kollégiumi nevelés kevésbé reflektorfényben lévő munka, ám ő ezen a területen alkotott nagyot, megteremtette a diákautonómiát, önkormányzatiságot, a diákok közötti szociális és kulturális különbségek kiküszöbölését,

ahogy ma mondanánk, az esélyegyenlőséget, a kollégiumi működés szervezeti rendjét. Kollégiumnevelői munkája példa, kapaszkodó lehet a ma pedagógusainak.

A kiállítás május 10-ig várja az érdeklődő látogatókat.

Megtiszteltetés intézményünknek, hogy a vándorkiállítást megrendezhettük, melynek jelentőségét az is növeli, hogy az idei Kardos László Emlékéremmel kitüntetettek között köszönthettük intézményünk nyugdíjas igazgatóját, Homonnai Jánosnét.

*Fehér Erika 11. oszt.
kollégista*

Facilitáció

Ezúttal választott témánk címe „facilitáció”, mely szó latin eredetű, jelentése: „a dolgok megkönnyítése”.

Igenis, létezik a tanár munkájában egy ilyen jelenség, amennyiben előidézük. Előidéztek már eleink is, csak legfeljebb nem ilyen néven nevezték. Vagy talán nem is nevezték sehogy, de tették tiszta szívvel, hivatásszeretettel a dolgukat. Ahogy egyik-másik mesterüktől látták, és megvalósították e jelenséget, mint oly sok más.

A pedagógia és pszichológia, valamint a szakpszichológiai, mint a pedagógiai-; és szociálpszichológiai; fejlődésük, kutatásaik során néven nevezték az un. Facilitátor funkciót.

Feltárták érvényre jutásának törvényszerűségeit a tanári szerep kiteljesülésében.

A humánpszichológia irányzata is kiemeli a tanár, tanulási folyamatot irányító, serkentő szerepét, és következetesen facilitátor funkciónak nevezi a pedagógusszerep szereprepertoárjának taglalása során.

Igen, tudomásul kell vennünk a pedagógusszerep módosulását. És tevékenységünk tervezésekor a helyzet-elemzés mellett ennek megfelelően tesszük fel kérdéseinket.

E szerep betöltője mindenekelőtt a hagyományos szerepfelfogásban is alapvető kérdéseket teszi fel.

- Vajon ebben az életkorban, ezen a kompetenciaszinten miféle tananyagot válogassak, s milyen módszerekkel juttassam azt a tanuló szellemi birtokába?

- Hogyan kelthetem fel az érdeklődését, hogy valóban tanuljon is?

- Milyen instrukciók szükségesek ahhoz, hogy az összes tanulandót megtanulja?

- Milyen módszerekkel ellenőrizhetem, hogy tényleg megtudjam, mennyit és milyen szinten sajátított el a tananyagból?

- Mit kell tennem, hogy személyiségének, viselkedésének bizonyos elemeket fejlesszem?

A facilitátor szerep birtokában feltolulnak a következő kérdések is, de ezeket már a diáknak feltéve:

- Milyen elképzelésed van a tananyag tanulására?

- Milyen dolgok izgatnak téged a megtanulandóban?

- Mi érdekel téged ezekben leginkább?

- Milyen problémákat látsz az anyag-részben?

- Hogyan szeretnéd ezt megoldani?

- Hogyan képzeled tanulmányi céljaid jobban elérni?

Aztán ismét a tanárnak önmagának, mint facilitátornak feltett kérdésekből:

- Hogyan segíthetek Neki, hogy megtalálja és feldolgozza tudása forrásait, hogy választ kapjon kérdéseire, megtudja azt, amit meg szeretett volna tudni?

- Hogy segíthetek munkája, személyisége alakulásának önértékelésében és további céljainak kitűzésében, amit már legutóbbi számvetésére alapoz?

Ahol jól működik a facilitásnak ez a folyamata, ahol a pedagógusok megteremtik és őrzik az ezt segítő és a diák jó közérzetét biztosító pszichés klímát, ott egyre több az olyan diák, akik oly nagybecsű humanisztikus értékeket ismernek el,

- mint az életnek és másoknak a tisztelete, méltánylása;

- a szépre és jóra való érzékenység, lelki aktivitás, az ember átélései, élményei fontosságának tudata;

- az emberi személyiség egyszerűségének megbecsülése.

Nagyobb valószínűséggel e tanulóban formálódik az a képesség, amellyel az emberi közösség részévé tudnak válni, miáltal öröm forrása számukra a másokkal és mások számára való lét. Aki felelősséget tud és mer vállalni önmagáért, s ha úgy adódik, másokért is. Elég lenne az előbbieken leírt kérdés-sor és az ezekre adott válaszok ismerete e funkció beteljesüléséhez, e szerep megvalósulásához?

Nem!

A pedagógiai hatásfolyamat hatékonyságának folyamatos vizsgálatai és az elemzések során fény derült arra a tényre, hogy bizonyos tanári személyiség, annak egyféle stílusa, készség-rendszere és attitűdjei megléte esetén jelentősen nagyobb a valószínűsége a

tanulók személyiségfejlődésének.

E folyóirat márciusi számában „Persuásio” című tanulmányomban írtam: „...a pedagógus viselkedéséből nem hiányozhat az együttérzés, beleérzés, (empátia), a hitelesség (kongruencia), és a diák felé megnyilvánuló „elfogadó attitűd”. Mindhárom faktor a hatékony pedagógiai-emberi-hatás szükséges alapjait képezi. „Most továbbmegyek. A sajátosan hatékony légkört megteremtő tanári személyiséget mindenekelőtt e három fontos tényező kell jellemezze.

S nem véletlen, hogy e faktorok az egészséges személyiségnek általában is fontos ismérvei.

Nevezetesen:

a) A kongruencia, a tanár hitelessége akkor sugárzik és érvényesül a diákkal való kapcsolatában, ha nem tartalmaz hamis allűröket, ha a tanár úgymond nem vesz fel álarcot. Ezzel szemben nyílt sisakkal éli azokat az érzéseket, attitűdöket, melyek az adott helyzetben benne áramlanak. Ha a tanár megéli érzéseit, azonosul azokkal, s az adott szituációban kifejezi ezeket, akkor kongruens. Mindenkör és teljes mértékben senki sem tud megfelelni ennek a feltételnek. De annál inkább kongruensebb, minél inkább képes figyelni önmagára, s arra, ami benne végbemegy. Valamint amilyen mértékben képes azonosulni érzéseit összetettségével és minél inkább kifejezésre tudja juttatni mindezt.

b) E faktor nem más, mint a másik embert elfogadó attitűd. Esetünkben természetesen a diák feltétel nélküli elfogadásáról, az irányába történő pozitív érzelmi viszonyulásról, odafordulásról van szó. Számptalan tapasztalat és kísérlet bizonyítja, minél inkább képes a tanár a mindenáron való értékeléstől és feltételektől mentes pozitív viszony megélésére és érvényesítésére, annál valószínűbb a személyiségfejlődés megvalósulása.

c) Az empátia a harmadik fontos jellemzője a személyiségközpontú tanári attitűdnek amikor a tanár átérzi és megérti azokat a személyes jelenségeket, melyeket a diák megél. Amikor a lelke mélyén - mintegy a gyermek fejével - képes észlelni annak pszichikus folyamatait, akkor teljesül a harmadik kritérium.

Gajdár István

A Szilágyi Erzsébet Középiskolai Leánykollégium 50. évfordulója

A Szilágyi Erzsébet Középiskolai Leánykollégium 2002. április 15-18. között ünnepelte alapításának 50. évfordulóját. Az emléktábla avatás, kiállítás megnyitók, egykori munkatársak találkozója, jubileumi évkönyv szerkesztése, emléklakett készítése, az ünnepi műsor megrendezése mellett kiemelt figyelmet fordítottak arra is, hogy essék szó a szakmai munkáról, a nevelés jelenlegi helyzetéről is.

Ennek szellemében rendezték meg április 16-án a „Szakmai konferencia a nevelésről” című előadás-sorozatot, kollégiumuk dísztermében. A neves előadók szociológiai-pszichológiai, társadalom-lélektani aspektusból közelítették meg azokat a problémákat, nehézségeket, amelyekkel a nevelés és oktatás területén dolgozó pedagógusok, a szociális szféra munkatársai naponta találkoznak.

A Szilágyi Erzsébet Középiskolai Leánykollégium a város szívében, mégis nyugodt, csendes helyen található. A régi, de

korszerűen felújított kétemeletes épület belső, gyönyörű kertes udvarral, díszteremmel, klubbal, ízlésesen berendezett ebédlővel, hat ezer kötetes könyvtárral, szövő- és

számítógépteremmel áll tanulóinak rendelkezésére. 4-6-8 ágyas szobái - melyekhez vizesblokk is tartozik - nyújtanak pihenést a lányoknak.

A kollégium ismertsége, jó híre, mely a megye határain belül és kívül is jelentős, a színvonalas szakmai, pedagógiai munkának köszönhető. 188 tehetséges leánynak biztosít lehetőséget tanulmányai megkezdéséhez, folytatásához. Tanulmányi munkában évek óta 4,0 feletti átlaggal büszkélkedhet a kollégium.

A nevelőmunkában kiemelkedő helyen szerepel a nyugodt tanulási feltételek biztosítása, a tehetségek fejlesztése, az anyanyelv ápolása, a lányok mentálhigiénéje, felkészítése a női, családjainak szerepekre, az életre. A gazdag hagyományrendszer, az érdeklődési körök, iskolákkal, szülőkkel, közművelődési intézményekkel, civil szervezetekkel való kapcsolat a szabadidő hasznos eltöltése, a tanulók érzelmi nevelését szolgálja.

Négy középiskola diákjainak biztosít meghitt, második otthonot:

- Kanizsai Dorottya Gimnázium
- Nagy Lajos Gimnázium
- Szombathelyi Közgazdasági Szakközépiskola - Művészeti Szakközépiskola

A minőségbiztosítás szellemében intézményük továbbra is vállalja, hogy a kollégium az eddig gondozott értékek mellett úgy formálja, neveli tanulóit, hogy kötelességtudatuk elmélyüljön és tanulmányi munkájukat képességeiknek megfelelően a lehető legjobban végezzék.

Formálja és gyakoroltatja a lányokkal a figyelmességet, a segítőkész és szolgálatkészséget, az önismertet, a probléma- és konfliktusmegoldást, a türelmet önmagukkal és másokkal szemben, az önkritikára, kritikára való képességet, a kultúrát, ízléses viselkedés elemeit, az igényességet. Az intézményben mindenki értékes és hasznos emberré tulajdonságokkal gazdagodhat.

Szilágyi Erzsébet emlékműsor - eredeti reneszánsz ruhákban

Pedagógiai feladatok a kollégiumokban

A kollégiumokban 2003. szeptemberéig felül kell vizsgálni a pedagógiai programokat és a 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet 2. számú mellékletének figyelembevételével el kell készíteni az éves tanulói foglalkozási terveket.

Az alapprogram alapelveit figyelembe kell venni a pedagógiai programok felülvizsgálata során. Ezeket az alapelveket már általában a kollégiumok beépítették a pedagógiai programjukba. Az újdonság a helyi tanulói foglalkozási terv. Mely előírja, hogy milyen foglalkozásokat köteles a kollégium biztosítani és hány órában évente.

Ezek hét területet ölelnek fel:

- Tanulásmódszertan
- Önismeret, pályaválasztás
- Művészet és információs kultúra
- Környezeti nevelés
- Életmód, életvitel, háztartási ismeretek
- Egyén és közösség
- Magyarország, nemzetiségi lét, európaiság

Természetesen a kollégiumoknak lesz lehetőségük arra, hogy saját arculatuknak megfelelő, a fenti témakörök-höz illeszkedő foglalkozásokat szervezzenek diákjaiknak.

A pedagógiai programnak megfelelően ki kell dolgozni tanulócsoportonként az éves tanulói foglalkozási tervet. (46/2001. (XII.22) OM rendelet 4. § 1-5 bek.)

Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti, el és a kollégium nevelőtestülete fogadja el. Ezt a munkát két részre kell bontani:

- kötelező foglalkozások tanulói foglalkozási terve és
- választható tanulói foglalkozások terve.

Mindkét esetben hasonló eljárásmódot kell követni,

- kollégium vezetője készíti el, és a nevelőtestület fogadja el

1. A kötelező foglalkozások esetében a nevelőtestületnek a tanév megkezdéséig el kell fogadnia a tanulói foglalkozási terveket kollégiumi csoportonként meghatározva a kötelező foglalkozásokat. Ez azt jelenti, hogy legkésőbb a tanévnyitói nevelőtestületi értekezleten el kell fogadni a tanulócsoportonként meghatározott kötelező foglalkozásokra vonatkozó éves tanulói foglalkozási terveket.

2. A választható foglalkozások esetében kicsit más az eljárás, de az elfogadás módja ugyan az. Tehát a kollégium vezetője készíti el, és a nevelőtestület fogadja el az adott tanév szeptember 30-ig.

Eltérés az elkészítés módjában:

- A tanév első hetében felmérést kell készíteni arról,

hogy a tanulók milyen kötelezően, és milyen szabadon választott foglalkozásokon kívánnak részt venni.

- A felmérés alapján a kollégium vezetője elkészíti az éves tanulói foglalkozási terveket, - tartalmazza a kötelezően választható és az előre tervezhető szabadon választott foglalkozásokat - és a kollégium nevelőtestülete az adott tanév szeptember 30-ig fogadja el.
- A kötelezően választható és a szabadon választható foglalkozások tekintetében az éves tanulói foglalkozási terv az egész kollégiumra (tehát nem csoportonként) tartalmazza a foglalkozásokat.
- A választható tanulói foglalkozások éves tanulói foglalkozási tervét az elfogadása után három napon belül ki kell hirdetni a helyben szokásos módon. (Pl.: faliújság, kollégiumi rádió, stb.)
- A tanulóknak a kihirdetéstől számított hét munkanapon belül írásban jelezniük kell a kollégium vezetőjének, hogy melyik kötelezően illetve melyik szabadon választott foglalkozásokon kívánnak részt venni.

Ez tehát azt jelenti, hogy a naptári évtől függően általában az adott tanév október 10-étől működhetnek a választott foglalkozások a kollégiumban. Természetesen ezt az időt a kollégium lerövidítheti, ha a választott foglalkozások éves tanulói foglalkozási tervét hamarabb elfogadja, mint szeptember 30.

Beszélni kell azonban még a nem tervezhető foglalkozásokról.

Mik lehetnek ezek a foglalkozások? (A 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet 2.§. (1-4) bekezdései közül azok a foglalkozások melyeket nem lehet előre tervezni.)

Ilyenek lehetnek Pl.:

- Az oktatási szint első évfolyamára valamint az újonnan érkező tanulók esetében, tanév közben az oktatás során felszínre került ismereti hiányosságok kiküszöbölésére, illetve a tanév közben felismert tehetséges tanulók gondozására szervezett egyéni felzárkóztató illetve tehetség kibontakoztató foglalkozások.
- A tanév közben kollégiumok, iskolák között meghirdetett szakmai, kulturális versenyek, bajnokságok.
- A tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozások azon része melyeket a tanuló egyéni problémáinak felismerése esetén kell szervezni, és csak egy tanuló részére lehet megtartani (elbeszélgetés családi problémáról, egyéni problémáról).
- A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások, stb.

Ebben a gondolatsorban csak néhány területet szerettem volna jelezni. Az ilyen foglalkozások szervezése esetén a kollégium helyi sajátosságait valamint a tanulók nevelési-oktatási igényeit fokozott mértékben kell figyelembe vennie.

A tanulói foglalkozási tervek kidolgozását az alábbiak szerint célszerű elkészíteni:

(Jelenleg előkészítés alatt van egy módszertani kiadvány, mely ezt a tagozódást követve készül, és segíteni fogja ezt a munkát. Érdemes megvárni ennek kiadását.) Néhány elv előzetesen melyet, a foglalkozási terveket készítő szakértői csoport javasolt:

Meg kell határozni a kollégiumban tartandó foglalkozás:

- témakörét célját, feladatait,
- a fejlesztési követelményeket,
- a feldolgozandó tartalmakat,
- az ajánlott tevékenységeket és módszereket.

Pl.: **Ö n i s m e r e t, p á l y a o r i e n t á c i ó** témakörben:

A témakör célja, feladatai	Fejlesztési követelmények	Feldolgozandó tartalmak	Ajánlott tevékenységek és módszerek
Csoportépítés a tudatosított közös feladatra.	A bizalom légkörének kialakítása. Egyéb kölcsönös elfogadása. Nyitottság a többiek irányában.	Az intim szféra megfelelő kezelésének gyakorlása.	Beszélgetés, közös éneklés, esetleg alkalmi „zenekar” szervezése alkalmi „hangszerekkel”.
Kölcsönös bemutatkozás.	Önbemutató szóban. Kommunikációs készség fejlesztése az átlagostól eltérő szituációkban.	A nyitott és rejtett énünkkel való ismerkedés önmagunk és mások megfigyelése alapján. A tipikus és az atipikus jegyek.	Oldott, egyéni, önkéntes bemutatkozás tetszőleges sorrendben. (Ha a tanulóknak nincs kifogása, videó felvétel is készülhet.)
Önismeret – a testkép.	Kritikus „énkép” kialakításának igénye saját külsőnkéről.		Rajz készítése vagy tesztlap kitöltése önmagunkról és a csoportban a legkedvesebb társunkról.

A diákok részére a következő foglalkozásokat kell megszervezni, melyen a diák részvétele lehet: Horváth István csoportosítása alapján

A) Foglalkozáson való részvétel

- Kötelező foglalkozás (pedagógus vezetésével) 14 óra/hét
 - felkészülés, felkészítés 12 óra/hét
 - ellenőrzés, számonkérés 1 óra/hét
 - csoportfoglalkozás (osztályfőnöki óra - családi 'kupaktanács') 1 óra/hét
- Kötelezően választott foglalkozás 1 óra/hét (a kollégium kínálatából, pedagógus irányításával)
 - szakkör, szakmai körök
 - szabadidős foglalkozások, diákkörök
- Szabadon választott foglalkozás x óra/hét (a kollégium kínálatából, pedagógus irányításával)
 - szakkör, szakmai körök
 - szabadidős foglalkozások, diákkörök

B) Egyéb jelenléti kötelezettség

- a kollégiumban napirend szerinti időben
- a kollégiumi rendezvényeken az eseménynaptár szerinti időben (a házirend szerinti keretekben)
- a pedagógus által kezdeményezett beszélgetésen átlagosan 0,24 óra/hét

(egyéni; a rendelkezésre álló órakeretből: [24 -14-2-2] óra / 25 fő, 1óra választható foglalkozás esetén)

Nézeteim szerint a Horváth István által ajánlott óraszámokat sem kell mereven kezelni. Itt is a gyermeket és a pedagógiai feladatokat kell elsődleges szervezési szempontként figyelembe venni, azaz olyan és annyi foglalkozást kell szervezni kötelező (14 órán belül), illetve egyéb jelleggel (10 órán belül) amilyenre igénye van a nevelésnek, az oktatásnak, és a tanulóknak. Ha kell, akkor beszélgetni kell a tanulóval az egyéni problémáiról, a tananyagról, a továbbtanulásról, vagy éppen az aktuális problémákról, politikáról, stb.. A gyermek a kollégiumban él. A nevelőtanár "szülőpótló feladatokat is ellát, ezért el kell nyernie a tanulók bizalmát. Ezt elutasító autokrata módon nem teheti meg. A gyermeket a kölcsönös elfogadás, a tolerancia, az egymás iránti tisztelet a szelemében kell megközelítenie, de ezt a tanár-diák kapcsolatot át kell hatnia a gyermek szeretetének.

Ez egyben meghatározza a diákok heti kollégiumi elfoglaltságait is. Természetesen a diákok által választható foglalkozás a választás után kötelezővé válik. A kollégiumokban a hiányzások nyilvántartására - jobb híján - lehet alkalmazni a szakköri naplókat.

A fenntartó kollégiumban ellátandó (finanszírozandó) minimum feladatai

Ezeket a feladatokat a fentiekben már említettem, és a következők azok, amelyeket az intézmény zavartalan működése szempontjából mindenképpen el kell látni: Pedagógus végzettségű szakemberrel ellátandó feladatok:

- ügyelet
- készenlét

Ezen feladatok ellátásával azonban még nem látott el pedagógiai tevékenységet a kollégium. Ezek a feladatok túlórában kerülnek ellátásra. Az ügyelet és készenlét alatt végzett munka azonban nézeteim szerint kikerülhetetlenül pedagógiai tevékenységnek minősül (Pl.: A rendkívüli helyzetekben - pl. betegek ellátása során - a pedagógus által nyújtott vezető, irányító, problémamegoldó tevékenységében megjelenő nevelési minta). Ez a tevékenység lehet foglalkozás, pedagógiai felügyelet, felügyelet, esetleg ügyelet.

Az azonban ha a pedagógus a készenléti ideje alatt munkát végez, akkor rendkívüli munkavégzésnek minősül. Az így ellátott feladatokat is finanszírozni kell a fenntartóknak. Ezek azonban kiszámíthatatlanná tennék az intézmény működési költségeit, ezért célszerűbb előzetesen megállapodni ezek díjazásáról a kollektív szerződésben illetve közalkalmazotti szabályzatban, stb. (A készenlét 30%-os óradíjánál magasabb díjazás, pl.: 40-50%-os óradíj)

A pedagógiai tevékenység ellátása teszi nevelési-oktatási intézménnyé a kollégiumokat, ezért az oktatási törvény kizárólag ezekkel a feladatokkal foglalkozik. Ezeket a feladatokat határozza meg a 46/2001. (XII.22) OM rendelet is.

(folytatjuk)

Gymnasion 2002. Bonyhádon

Nemes versengés a sport szellemében

A sporttalálkozó megnyitója

A csaknem kétszáz éves múltú Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium másodszer rendezte meg Gymnasion 2002. elnevezésű országos sporttalálkozóját az Arany János tehetséggondozó program előkészítő osztályai számára. A rendezvény célja, amint a versenykiírás tartalmazza, hogy a sport élményvilágán keresztül is alkalmat nyújtsanak a programban – az ország különböző városaiban – tanuló diákoknak egymás megismerésére, a közösségi szellem formálására. A tavalyi találkozó sikerét jelzi, hogy idén már megduplázódott a létszám, tizenhét középiskola kétszáz tanulója versengett mindvégig jó hangulatban a különböző csapat és egyéni versenyszámokban. *Ónodi Szabolcs*

Bemutató műsor

igazgató, *Scheidler Géza* szervező és számos kollégájuk már az előkészítés során, de a beérkezést követő technikai értekezlet alatt is kitűnő munkát végzett, amit a nagyszámú sportszerető diák zökkenőmentes kollégiumi elhelyezésén és a versengő csapatok számára legopti-

a versenyek idején a sportolókat, a hazautazás reggelén pedig minden csoport egy fotóalbumot kapott ajándékba, aminek segítségével évek múlva is felidézhetők lesznek a sporttalálkozó legszebb, legizgalmasabb pillanatai. Köszönjük Bonyhád, nagyon nemes a kezdeményezés, mindenképpen folytatást érdemel!

Eredmények:

Fiú labdarúgás – 1. Sárospatak 2. Szolnok 3. Kaposvár. Lány labda-

Röplabda mérkőzés

m á l i s a b b a n összeállított pályabeosztáson keresztül lehetett tesztelni. Ez nem kis feladat volt, hiszen a féltucat sportpályára, tornaterembe úgy kellett összepárosítani a nevező csapatokat, hogy az egyes sportágakban játszott mérkőzéseik időben ne keresztezzék egymást.

A háromnapos program ünnepélyes megnyitóval kezdődött pénteken, ahol rövid műsorral mutatkozott be minden csapat, majd a szombati egésznapos sportversenyeket követően zenés mulatsággal és egy vasárnap délelőtti autóbuzos szekszárdi kirándulással pihenték ki fáradalmaikat a diákok. A vendégszerető bonyhádiak mindenben figyelmesek voltak. Frissítő itallal, gyümölcssel látták el

rúgás: 1. Bonyhád 2. Nyíregyháza 3. Kőszeg. Fiú kosárlabda: 1. Kecskemét 2. Kőszeg 3. Kaposvár. Lány kosárlabda: 1. Eger 2. Kőszeg 3. Balassagyarmat. Fiú röplabda: 1. Debrecen 2. Balassagyarmat 3. Szolnok. Lány röplabda: 1. Kecskemét 2. Kaposvár 3. Sárospatak. Fiú asztalitenisz: 1. Vincze Béla (Eger) 2. Vincze Péter (Bonyhád) 3. Horváth Tibor (Nyíregyháza) Lány asztalitenisz: 1-2. Cser Eszter (Kaposvár), Fodor Erika (Sárospatak) 3. Kazamér Éva (Nyíregyháza) Fiú sakk: 1. Deák Balázs (Budapest) 2-3. Juhász Attila (Nyíregyháza), Garai Péter (Pécs) Lány sakk: 1. Szabó Eszter (Sárospatak) 2. Icha Mária (Pécs) 3. Saposa Judit (Pécs).

Simon Cs. József

FELHÍVÁS

„A kisvárosi kollégiumok sportfesztiválja”

10. jubileumi vetélkedőjére

Hívjuk, várjuk a kollégistákat „A kisvárosi kollégiumok sportfesztiválja” 10. (jubileumi) vetélkedőjére. A meghívott kollégiumok köre: akik a 9 korábbi alkalom bármelyikén részt vettek.

Nevezési határidő: 2002. május 31. (előzetes); 2002. szeptember 15. (végleges)
Az előzetes benevezés alapján küldjük a versenyre szóló meghívót 2002. szeptember 6-ig.
Ezt követően kell a végleges benevezést megerősíteni.

A verseny időpontja:

október 18. (péntek)

beérkezés 18-ig, majd vacsora
19 – 21 óra – játékos vetélkedő,

október 19. (szombat)

8 – 17 óra, - csapatverseny csoportmérkőzések,
helyosztók (a döntők nélkül), egyéni versenyek
17 – 19 óra városnézés
20 – 24 óra diszko

október 20. (vasárnap)

8 – 12 óra – csapatversenyek döntői
12 – 13 óra értékelés, eredményhirdetés

A verseny helyszíne:

József Attila Középfokú Kollégium

2890 Tata, Tanoda tér 5., és a kapcsolódó iskolák tornatermei, sportcsarnokai.

Résztevők száma: kollégiumonként maximum 20 fő versenyző + maximum 2 fő kísérőtanár

Csapatversenyek:

Kispályás labdarúgás (fűvön, aszfalton, időjárástól függően tornateremben): fiúk, lányok

(5 + 1 fő); fiúk 2 x 20', lányok 2 x 15' játékidő

Kézilabda (aszfalton, időjárástól függően tornateremben);

fiúk, lányok (6 + 1 fő); fiúk, lányok 2 x 15' játékidő

Kosárlabda (tornateremben):

fiúk, lányok (5 fő); 2 x 15' játékidő („futó órával”)

Egyéni versenyek:

Atlétika: tó körüli futás (7,5 km), kollégiumonként 1 fiú + 1 lány

Asztalitenisz: kollégiumonként 1 fiú + 1 lány; (2 nyert szettig)

Lövészet: kollégiumonként 1 fiú + 1 lány; (20 lövés)

Sakk (megfelelő feltételek esetén): kollégiumonként 1 fiú + 1 lány

A verseny értékelése:

Egyéni verseny: 1. helyezett 15 pont, 2. helyezett 12 pont, 3. helyezett 9 pont, 4. helyezett 7 pont, 5. helyezett 6 pont, 6. helyezett 5 pont, 7. helyezett 4 pont, 8. helyezett 3 pont, 9. helyezett 2 pont, 10. helyezett 1 pont.

Csapatverseny: 1. helyezett 20 pont, 2. helyezett 18 pont, 3. helyezett 16 pont, 4. helyezett 14 pont, 5. helyezett 12 pont, 6. helyezett 10 pont, 7. helyezett 8 pont, 8. helyezett 6 pont, 9. helyezett 4 pont, 10. helyezett 2 pont.

Összetett verseny: eredményét az egyéni- és csapatversenyben elért összes pontszám alapján állapítja meg a zsűri.

Díjazás:

A résztvevők emléklapot, továbbá a csapat és az egyéni versenyek 1. helyezettjei érmet, oklevelet és díjat kapnak, a 2. és 3. helyezettek érem és oklevél elismerésben részesülnek.

A verseny helyszínei: JAKK helyiségei és udvara, Eötvös Gimnázium Sportcsarnoka

Részvételetekre számítunk, szeretettel várunk benneteket!

A rendező intézmény nevében: **Takács Ernő igazgató**

A Városi Kollégium tantestülete Velencében

Szolnoki tanárok tanulmányútja Olaszországban

A szolnoki Városi Kollégium tanárai szakmai tanulmányúton jártak a tavaszi szünetben Olaszországban. Velencében felkeresték az 1807-ben Napóleon alapította Marco Foscarini iskolát, ahol három korcsoportban zajlik a tanítás. A 6-11 éveseknek általános iskolai, a 11-14 éveseknek középiskolai, a 14-19 éveseknek egyetemre felkészítő stúdiomokat szerveznek. Rocco Fiano rektor és Andreolo Frederico igazgatóhelyettes elmondta, hogy a 400 diákot 25 fős tantestület tanítja, és a végzősök 90 százaléka tanul tovább egyetemen.

Az iskolában kötelező az angol nyelv, míg a spanyol, német, francia szabadon választható. A 70 ezer lakosú történelmi Velence központjában működő iskola nem tart fenn kollégiumot, a diákok hazamennek ebédelni, majd fakultációs és szabadidős programokkal délután öt óráig folytatják a munkát. A heti két testnevelési órát kosárlabda, röplabda, teniszfoglalkozásokkal egészítik ki. Sakkban nemzetközi tornát is szerveztek már. Vasárnap kivételével a hét minden napján van tanítás, a tanulók heti kötelező óraszámuk három. Az állami fenntartású iskolában csak a 14 évnél idősebb diákok fizetnek évi 70 euró – 17.500

forint – tandíjat, a fiatalabbak számára ingyenes az oktatás.

A szakmai program után a 118 szigetre épült, 177 csatorna és 400 híd által erősen tagolt Velence nevezetességeivel ismerkedtek meg a szolnoki tanárok. A Piazza San Marco – vagyis Napóleon szerint „Európa legszebb szalonja” –, a Szent Márk-székesegyház, a Dogepalota és az elítéltek utolsó útját jelentő Sóhajok hídja megcsodálása után a „vízen úszó” műemlékváros főutcáján, a Canal Granden is hajóztak, áthaladva az 1588-1592 között épült Rialto-híd alatt. A fehér márványhíd alapépítményét 12000 szilfa cölöp tartja.

Másnap az Adige folyó nagy „S” alakú kanyarulatában fekvő Vero-

nát kereste fel a Városi Kollégium tantestülete. A kereskedelmi és mezőgazdasági központ nemzetközi hírnevét ó- és középkori műemlékeinek, Shakespeare Rómeó és Júliájának köszönheti. Júlia háza egy XIII. századi gótikus palota, ennek erkélyéről hallgatta a hagyomány szerint Júlia Rómeó híres vallomását. A monumentális Arena, a római amfiteátrum i.sz. I. században épült és 22 ezer néző számára volt benne hely. A Scaligerek síremlékei a XIII-XV. századból valók, a kovácsoltvas kerítéssel együtt. További érdekes veronai látnivalók az Igazságügyi Palota, a dóm, a 83 méter magas Torre dei Lamberti, azaz várostorony. A hosszú nap a Garda-tó partján fekvő egyik festői kisvárosban fejeződött be.

A visszautazás napján a 200 ezer lakosú kereskedővárosba, Padovába látogattak a szolnokiak. A település elsősorban az ott eltemetett Szent Antalnak, valamint középkori egyetemének köszönheti hírnevét, amely az 1500-as években épült, de már 1222-ben megalapították. Főként jogi kara volt híres és a késő középkorban sok hazánkfi tanult itt. Árkádos udvarának falát hajdani diákok családi címei tarkítják. Méretei által lenyűgöző a Basilica di S. Antonio. Szent Antal tiszteletére 1232-1307 között emelték román-gótikus stílusban, melyet hét bizánci-velencei stílusú XV. századi kupola zár le.

*Kavecsánszki Imre – Csirke József
Szolnok Városi Kollégium*

Velence: Canal Grande - Rialto-híd

Kollégiumi Konferencia

a „Kollégiumi foglalkozások keret-terve” címmel
Időpontja: 2002. május 31- június 02.

Témája

46/2001. sz. OM rendelet (XII. 22.) és mellékletei (1-3. sz.)

Helye

Teleki Blanka Szakképző Iskola és Kollégium

KOLLÉGIUMA

9700 Szombathely, Petőfi Sándor u.14.

Tel.: 06-94-313-189

Programja

Megnyitó

Horváth István elnök

Kollégiumi Szövetség

Előadások

1. A kollégium társadalmi szerepe
Rettegi Attila - igazgató
Teleki Blanka Szakképző Iskola és Kollégium
SZMJV oktatási bizottság elnöke
2. A kollégiumi nevelés országos alapprogramja
Dr. Simon István - OM kollégiumi referens
3. A kollégiumi tevékenységek szerkezete
Takács Ernő - ügyvivő
Kollégiumi Szövetség
4. A kollégiumi foglalkozások keretterve
Önismeret; művészet és információkultúra
Micsik Jenőné - kollégium igazgató helyettes
5. Egyén és közösség, pályaválasztás
Nagy Kálmán - kollégium igazgató
6. Lelki egészség védelmére nevelés a kollégiumban
Bonczó Jenőné - kollégium igazgató

Szekciók

1. Tanulásmódszertan
Balogh Zoltán - kollégium igazgató
2. Környezeti nevelés
Liptai Katalin - kollégiumvezető
3. Magyarság, nemzetiségi lét, európaiság
Bakk József - kollégiumi szaktanácsadó

Megyéenként 3 fő részvételét tudjuk fogadni.

Találkozunk a konferencián!

Hunyadi Napok

ISMÉT megrendezésre került a kalocsai Hunyadi János Középiskolai Kollégiumban a háromnapos kollégiumi napok rendezvény sorozat.

Mint minden évben most is tartalmas és szórakoztató programot állított össze a tantestület és a diákönkormányzat. Április 23-án az ünnepélyes megnyitón fellépett a kollégium valamennyi amatőr művészeti szakköre: népi táncosok, modern táncosok, fúvós együttes, könnyűzenei együttes. Szerepeltek még az intézmény legjobb vers-és prózamondói is. A diákigazgató választást követően Lengyel Mónika átvette az igazgatótól a kollégium kulcsait: - a hatalom jelképeit. A könyvtárban a tanulók által készített eszközökből, pályamunkákból kiállítás nyílt, ahol ezt követően Dr. Lisztóczy László irodalomtörténész tartott előadást József Attila költészetéről. Az ünnepi műsor keretében került bemutatásra A Hunyadi Vezér Cikkei című újságunk 4. száma, valamint Páncsics Roland kollégistánk verses kötete, melynek címe :

Tizennyolcévesen visszanezve. Az első nap befejező programja a nagy közönségikert aratott Dorottya vígjáték volt, melyet a színjátszó kör korhű jelmezekben adott elő. A következő napon 7 versenyszámban mérték össze az erejüket sportolónk a jánoshalmi Városi Diákotthon csapatával.

(Néhány versenyszámban még van mit tanulnunk tőlük.)

25-én a tanulócsoportok főzőversenyére került sor, - az idén a birkapörkölt volt a nyerő. A kollégiumi napokat pedig az elmaradhatatlan discó zárta.

A kollégiumi napok rendezvényei minden évben kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy a művészeti szakkörök éves munkájukat bemutassák. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy már évek óta az oktató iskola tanárai, vezetői, a szülők és a kollégium baráti körének tagjai ellátogatnak a műsorainkra, - érdeklődnek a kollégiumban folyó munka iránt. Jövőre ismét lesznek Hunyadi Napok, mert a hagyományok köteleznek.

„Dorottya“ - a színjátszó kör előadásában

Könnyűzenei kiségyüttes - Lengyel László vezetésével

Fúvós együttes - Skriba Péter vezetésével

Alkotó Kollégisták Kiállítás